

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea septembrie 2024 - ianuarie 2025**

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecătorești a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1030

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, lucrări de specialitate publicate de candidat și orice alte înscrisuri în limba română considerate relevante de către candidat, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs;
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs;
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs.

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

a) Explicații solicitate candidatului:

b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate:

c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului:

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare:

b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs:

c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice:

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Comisia observă capacitatea candidatului de a identifica de cele mai multe ori problematica juridică utilă în planul soluționării cauzelor, însă și faptul că redarea acesteia în cuprinsul considerentelor nu este susținută mereu de o argumentație juridică corespunzătoare.

Deși este evident că unele procese ridică probleme de drept multiple și/sau complexe, candidatul nu reușește mereu o prezentare și dezlegare a acestora caracterizată de evidențierea aspectelor esențiale relevante.

Din analiza hotărârilor candidatului, rezultă o capacitate de analiză și sinteză limitată, în măsură să afecteze rigoarea juridică ce trebuie să se reflecte în considerente (hotărârile nr. 1, nr.2 selectate de Comisie).

Cu privire la prezentarea motivelor căilor de atac exercitate, candidatul optează uneori pentru preluări ample ale acestora, insuficient structurate și sintetizate, ceea ce face ca în cuprinsul prezentării să se regăsească detalieri excesive sau formulări deficitare, ori preluări fără o minimă intervenție a redactorului (spre exemplu, hotărârea nr.1 selectată de Comisie în care motivele de recurs sunt redată integral, pe 10 din cele 16 pagini ale hotărârii; în același sens sunt și hotărârile nr. 2, nr.5, nr.11 , nr.14 selectate de Comisie).

Mai mult, sunt situații în care preluarea motivelor de recurs s-a realizat inclusiv cu pasaje din doctrina de specialitate (hotărârea nr.11 selectată de Comisie) sau cu paragrafe consistente din conținutul unor acte normative, unele dintre acestea neavând legătură cu problema de drept soluționată (în acest sens, se poate exemplifica hotărârea nr. 11 selectată de Comisie care conține în mod repetat citări din conținutul unor acte normative sau din jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum la pagina 20: *„Semnificația noțiunii 'liber de sarcini' din cuprinsul reglementării sus menționate este explicată prin art. 9.2 din Normele Metodologice aprobate prin HG 250/2007, potrivit cărora „Sintagma libere de orice sarcini nu are semnificația exonerării de răspundere a unității deținătoare în raport cu terțe persoane ca urmare a neexecutării unor contracte civile sau comerciale care vizau imobilul respectiv. În cazul societăților comerciale cu capital de stat (majoritar sau minoritar - cazul în care cota deținută de stat acoperă valoarea imobilului), această sintagmă instituie prevalența restituirii în natură a imobilului către persoana îndreptățită, indiferent dacă aceasta s-ar afla în concurs cu alți creditori ai persoanei juridice debitoare (creditori ipotecari sau cu garanții privilegiate, inclusiv creditorii unității debitoare în cadrul procedurii falimentului). Prevalența restituirii în natură în raport cu alte proceduri legale este o consecință și a prevederii art. 52 din lege care înlătură de la aplicare orice alte prevederi contrare, care tind să indisponibilizeze bunul de la restituirea în natură.”*

În interpretarea dispoziției legale sus citate, însăși instanța supremă a statuat că, în ceea ce privește "regimul juridic al terenului restituit în baza Legii nr. 10/2001, grevarea lui cu un drept de folosință în favoarea unor terțe persoane nu reprezintă o sarcină în sensul acestei legi", soluție argumentată prin prisma art. 9.2 din HG 250/2007 și în raport de care s-a concluzionat că „reclamantele care, cunoscând situația juridică a imobilului, au optat pentru restituirea în natură a terenului, pot dispune liber de proprietatea asupra acestui teren, chiar dacă este grevat de un dezmembrământ al dreptului de proprietate constituit în favoarea unor terțe persoane. Prin urmare, bunul nu este indisponibilizat în sensul legii, astfel că prevederile art. 9 din Legea nr. 10/2001 nu pot fi interpretate ca instituind un caz de stingere a dreptului de suprafață prin efectul legii "(decizia nr. 378/2017 a ÎCCJ,").

În aceeași manieră, lipsită de conciziune, procedează candidatul și la prezentarea motivelor întâmpinărilor, fără a selecta și reține exclusiv acele apărări formulate prin prisma criticilor invocate, reluând inutil aspecte privitoare la starea de fapt (a se vedea, spre exemplu, hotărârile nr.1, nr.2 selectate de Comisie).

Cu privire la considerentele primei instanței sau, după caz, ale celei de apel, se constată că în numeroase situații acestea au fost preluate integral, fără o minimă structurare, și fără a încerca o rezumare utilă a acestora, care să evidențieze aspectele relevante prin raportare la calea de atac ce urmează a fi soluționată, fiind preluate inclusiv pasaje cuprinzând conținutul unor dispoziții legale (hotărârea nr. 14 selectată de Comisie).

Punctaj acordat : 5,00 puncte

b) Coerența în exprimare

Candidatul folosește fraze moderate ca întindere, structurate, topica fiind adecvat aleasă, ceea ce permite, în unele cazuri, înțelegerea ideilor și argumentelor pe care le folosește în motivare.

Uneori, însă, înlănțuirea argumentelor nu este bine aleasă, relația dintre acestea fiind afectată, astfel că, privite în integralitatea lor, motivele nu alcătuiesc un ansamblu unitar, bine condus juridic și logic și bine structurat.

Totodată, redarea neprelucrată a susținerilor părților din considerentele hotărârilor candidatului a condus și la exprimări lipsite de rigoare sau al căror sens este greu de surprins, precum în hotărârea nr. 14, selectată de Comisie, pagina 11: *"Având în vedere cuprinsul Adeverinței nr. 7 /2001 emisă de fostul angajator din care se poate observa că a lucrat în perioada 28.07.1982-16.09.1985 la SC 8 SA (fosta întreprindere de prelucrare a cărnii) pe funcția de „lucrător gestionar depozitul congelare, în mod corect prima instanță a reținut că activitatea sa se încadrează la poziția 128 Anexa II a Ordinului 50/1990 —, Lucrările de manipulare și stivuire în sălile de congelare și camerele frigorifice cu temperaturi sub minus 10°C,, în plus, potrivit art. 2 din Ordinul 50/1990, în grupa II de muncă se încadrează locurile de muncă, activitățile și categoriile profesionale cuprinse în anexa 2—aceasta fiind obligația angajatorului-iar art. 3 prevede că beneficiază de încadrarea în grupele I și II de muncă, fără limitarea numărului, personalul care este în activitate: muncitori, subinginer, maiștri, tehnicieni, personalul de întreținere și reparații, controlori tehnici de calitate, precum și alte categorii de personal care lucrează efectiv la la locurile de muncă și activitățile prevăzute în anexele 1 și 2. "*

Preluarea neatentă și nestructurată a considerentelor formulate de părți, inclusiv prin folosirea pronumelui personal, conduce la afectarea cursivității exprimării, precum în hotărârea nr. 11 selectată de Comisie: *"... Nelegalitatea acestei statuări, care face trimitere la disp. art. 9 alin. 1 leza finală din Legea nr. 10/2001 derivă din aceea că dreptul de folosință cu privire la constituirea cărui fostul proprietar tabular (statul) și-a exprimat acordul atunci când a acceptat construirea garajelor pe terenul său, ulterior închiriat deținătorilor și cumpărătorilor, nu reprezintă o sarcină a imobilului în accepțiunea art. 9.2 din HG nr. 250/2007, ci un dezmembrământ al dreptului de proprietate, aspect pe care l-am dezvoltat anterior prin argumentele expuse la pct. III. 1 și la care facem trimitere."*

De asemenea, folosirea în cuprinsul aceleiași hotărâri a unor fonturi/mărimi de scriere diferite, creează impresia unui stil neglijent, incoerent, inadecvat unei hotărâri judecătorești (spre exemplu, hotărârea nr.14 selectată de Comisie).

Punctaj acordat : 6,00 puncte

c) Argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Uneori, hotărârile redactate de candidat tind să conțină o argumentație suficient de clară, în măsură să faciliteze înțelegerea motivelor de fapt și de drept în raport de care instanța a adoptat o anumită soluție (spre exemplu, hotărârea nr.4 selectată de Comisie).

În multe situații, cea mai mare parte a motivării soluției adoptate vizează redarea stării de fapt și de drept, precum și reluarea motivelor căii de atac exercitate și doar într-o mică măsură, considerentele reflectă propriul raționament juridic (spre exemplu, hotărârea nr.11 selectată de Comisie).

Claritatea argumentației este afectată de folosirea unor fraze mai lungi sau de gruparea în exces a unor argumente în cadrul aceleiași fraze, ori de redarea inutilă a unor paragrafe consistente din acte normative (hotărârile nr.11, nr.14 selectate de Comisie; astfel, se reține în hotărârea nr.14 selectată de Comisie, pagina 17: *„În ceea ce privește sporul de vechime, prima instanță a reținut că s-a valorificat, concluzie pe care reclamantul o contestă fără a argumenta în nici un fel de ce apreciază că sporul nu a fost valorificat. În speță*

trebuie avute în vedere dispozițiile art. 165 al. 3 și 4 din Legea nr. 263/2010: „(3) Sporul de vechime care se utilizează la stabilirea punctajelor lunare este următorul: a) perioada 1 martie 1970 - 1 septembrie 1983: - 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5 - 10 ani; - 5% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10 - 15 ani; - 7% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15 - 20 ani; - 10% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani; b) perioada 1 septembrie 1983 - 1 aprilie 1992: - 3% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 3 - 5 ani; - 6% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 5 - 10 ani; - 9% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 10 - 15 ani; - 12% pentru o vechime în muncă totală cuprinsă între 15 - 20 ani; - 15% pentru o vechime în muncă totală de peste 20 de ani. (4) Pentru perioadele de după 1 aprilie 1992, sporul de vechime utilizat la stabilirea punctajelor lunare este cel înscris în carnetul de muncă sau în alte acte doveditoare.”)

De asemenea, sunt hotărâri în care înțelegerea raționamentului avut în vedere de candidat întâmpină dificultăți, firul logic al hotărârii nefiind ușor urmăribil și bine susținut de argumente, impresia fiind aceea că nu se reușește respectarea standardelor de motivare a unei hotărâri judecătorești.

Punctaj acordat : 6,00 puncte

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul tinde să fie preocupat de realizarea unui act de judecată de bună calitate, întemeiat pe identificarea și analiza aspectelor relevante în planul judecății, precum și pe argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile părților, fiind evidentă intenția de a le răspunde cu claritate, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat îngăduie constatarea că, deși acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor părților și de motivarea corespunzătoare a acestora și că argumentația folosită trebuie să includă, după caz, referiri la probele administrate, astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, și/sau la dispozițiile legale sau la principiile și regulile de drept aplicabile, totuși, deseori, lipsesc rigoarea și atenția ce trebuie să însoțească motivarea.

Astfel, se constată că, uneori, aceste referiri nu sunt îndeajuns de complete și lămuritoare, nefiind indicate în concret susținerile părților.

Au fost identificate și situații în care candidatul nu indică temeiul legal al soluției dată unor cereri formulate de părți, a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.3 selectată de Comisie: „Întrucât reținerea acestui motiv de casare determină casarea deciziei din apel și rejudecarea cauzei de către instanța de apel, nu se mai impune analiza celorlalte motive de recurs vizând incidența art. 488 alin. 1 pct. 8 C.proc.civ. și argumentele instanței de apel referitoare la respingerea cererii de anulare a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între părți.”

Punctaj acordat : 6,00 puncte

e) Argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, uneori, bine condusă de către candidat, considerentele având o relativă coerență și claritate, fiind accesibile și persoanelor fără pregătire juridică.

De multe ori, însă, claritatea juridică a argumentației este afectată de faptul că nu se identifică un fir logic al expunerii care să permită înțelegerea motivelor de fapt și/sau drept care au fost avute în vedere de către instanță.

În unele cazuri, hotărârile redactate de candidat tind să conțin o argumentație suficient de clară, în măsură să faciliteze înțelegerea motivelor de fapt și de drept în raport de care instanța a adoptat o anumită soluție. De asemenea, limbajul folosit este deseori accesibil, el contribuind la configurarea unui raționament juridic clar.

Uneori, claritatea juridică a argumentației este, într-o oarecare măsură, afectată de faptul că, astfel cum Comisia a mai reținut, nu sunt suficient sintetizate și sistematizate motivele de apel sau recurs ori considerentele hotărârilor ce fac obiectul controlului judiciar, preferându-se în mod facil preluări ample, deși nu întregul conținut al acestora își are corespondent în motivarea propriu – zisă a soluției sau în problematica juridică de interes în raport cu calea de atac declarată (exemplificativ, hotărârile nr.1, nr.2, nr.25, nr.26 selectate de Comisie)

Alte situații în care este afectată *argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice* sunt acelea în care candidatul redând integral susținerile părților, recurge la formulări a căror acuratețe este deficitară ca, de exemplu, în hotărârea nr.11, pagină 16 selectată de Comisie : „*Aceste argumente sunt vădit străine cauzei întrucât ei nu au criticat (și nici nu au cum să critice) legalitatea sau temeinicia actelor de restituire emise în temeiul Legii nr. 10/2001 cu privire la suprafața de 1324 mp teren, ci au contestat identitatea dintre terenul restituit, astfel cum a fost el individualizat în decizia nr. 13/2008 și dispoziția nr. 22/2011 , pe de o parte, și terenul pe care se află amplasate garajele lor, pe de altă parte.*

Relevante în acest sens sunt obiecțiunile depuse de ei la instanța de fond la termenul din (f. 1233-1245 dosar fond), adică obiecțiunile respinse prin încheierea din ..., criticată de ei în apel.

Ceea ce au criticat în mod real prin obiecțiuni nu este legalitatea actelor de restituire emise în temeiul Legii nr. 10/2001, ci neconcordanța dintre aceste acte și configurația intabulată în favoarea reclamanților, la care expertul D s-a raportat în mod greșit.”.

Punctaj acordat : 6,00 puncte

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Alături de evocarea elementelor de istoric ale cauzei sau de prezentarea motivelor de apel/recurs sau a întâmpinărilor, în cazul cărora, așa cum s-a arătat prin cele de mai sus, candidatul uzează de preluări ample, insuficient sintetizate și care încarcă în mod inutil hotărârea judecătorească, și în ce privește motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac, candidatul nu reușește să selecteze aspectele cu adevărat utile în plan juridic.

Atunci când părțile fac, în cererile lor, referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză care sunt nerelevante, în motivarea propriei soluții, candidatul, deși încearcă identificarea acelor care prezintă relevanță reală, nu poate concentra argumentația asupra lor, ca de exemplu, în hotărârile nr. 14, nr.11, nr.15, nr.16, nr.20, nr.25, nr.26, nr.27 selectate de Comisie unde, raportat la limitele investirii instanței, candidatul reia inutile aspecte reținute în hotărârea supusă controlului judiciar, creând dificultăți în decelarea problematicilor cu adevărat relevante ale cauzelor.

Așa cum s-a mai reținut, sunt destule cazuri în care, în cuprinsul hotărârilor se regăsesc detalieri excesive ori chiar paragrafe consistente din conținutul unor acte normative sau decizii ale Curții Constituționale ori ale Înaltei Curți de Casație și Justiție sau ale CEDO (în acest sens, se pot exemplifica hotărârile nr.2, nr. 5, nr.11, nr.14, nr.22, nr.25, nr.26, nr.28 selectate de Comisie).

În multe situații, cea mai mare parte a motivării soluției adoptate vizează redarea stării de fapt și de drept, precum și reluarea motivelor căii de atac exercitate și doar într-o mică măsură, considerentele reflectă propriul raționament juridic (spre exemplu, hotărârile nr.28, nr.29 selectate de Comisie).

Punctaj acordat : 6,00 puncte

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că, deseori, dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a celor dispuse de instanță.

Sunt situații însă, în care, în dispozitiv, nu este indicat temeiul dispunerii soluției căii de atac, exemplificându-se în acest sens cu hotărârile nr.1, nr.12 selectate de Comisie (astfel se reține în hotărârea nr.1: „Respinge apelul declarat de reclamantele 3 , domiciliată în , B- , jud. și 4 , domiciliată în , , jud. , împotriva sentinței civile nr. 5/2023 , pronunțată de Tribunalul în dosarul nr. 2/2023 , intimăți fiind părțile Curtea de Apel , cu sediul în , str. , jud. și Tribunalul , cu sediul în , jud. , participant fiind Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, cu sediul în București, ”)

Punctaj acordat: 8,00 puncte

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul manifestă interes în identificarea și analiza aspectelor relevante în planul judecății, precum și în argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Hotărârile selectate reflectă faptul că, în analiza și fundamentarea soluțiilor adoptate, candidatul este preocupat să se întemeieze atât pe dispozițiile legale, cât și pe probele administrate (spre exemplu, în hotărârile nr.2, nr.3 selectate de comisie, reținându-se în această din urmă hotărâre că: „ În al doilea rând, Curtea apreciază că această motivare nu constituie un răspuns la motivele de apel menționate, și este neclară, respectiv nu se argumentează cum e posibil ca același titlu de proprietate în original să fi ars în incendiul care a avut loc în anul 2010 la locuința autoarei părților (proces verbal f. 87 ds. apel), dar să fie prezentat în fața instanței de apel în cursul acestui proces de către reclamantă, astfel cum a învederat chiar instanța de apel. ”)

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile părților, putând fi observată însă, deseori, insuficiența argumentării, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat relevă faptul că acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor părților, dar uneori motivarea aferentă nu este corespunzătoare. (hotărârea nr.14 selectată

de comisie, precum și hotărârea nr.29 selectată de Comisie, în care se reține , la pagina 4 că: „Analizând actele dosarului Curtea constată că potrivit încheierii din 2.10.2019 (f. 46 ds. apel) instanța de apel a pus în discuție tardivitatea notelor de ședință depuse de apelant, în raport de dispozițiile art. 468 și 471 C.proc.civ., și a dat cuvântul părților. Prin urmare, contrar susținerii recurentului, instanța de apel a pus în discuție tardivitatea completării motivelor de apel (iar nu de recurs). Avocat . pentru apelant a pus concluzii de respingere a excepției întrucât a invocat o serie de excepții absolute, invocând totodată prevederile art. 247 C.proc.civ. Nu a formulat o cerere de repunere în termenul de motivare a apelului, astfel încât instanța de apel nu putea să se pronunțe pe o cerere ce nu fusese formulată sau să îl repună din oficiu în termenul de motivare a apelului, în lipsa unor dispoziții legale în acest sens. De altfel instanța de apel a motivat că aspectele medicale invocate sunt subsumate unei cereri de repunere în termen ce nu a fost însă formulată. În concluzie nu poate fi reținută critica recurentului în sensul că instanța de apel ar fi apreciat în mod greșit că nu este necesară repunerea în termen cu privire la motivele de apel formulate de apărătorul ales”).

Punctaj acordat: 7,00 puncte

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul

Candidatul apelează la jurisprudența CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzei o impune, referiri la hotărâri relevante. Deseori , referirile nu sunt formale, ele vizează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în aceste hotărâri, dezlegări care sunt valorificate în mod corect în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (a se vedea, spre exemplu: hotărârile nr.12, nr.18 selectate de Comisie).

Uneori, însă, candidatul se mărginește la a face trimitere la dispozițiile Convenției EDO, fără însă a analiza incidența, precum și utilitatea și implicațiile concrete ale acestora în proces (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 17, pagina 8 selectată de Comisie).

Punctaj acordat: 9,00 puncte

j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor

În perioada de timp supusă evaluării, candidatul nu a înregistrat întârzieri în redactarea hotărârilor. Trebuie menționat că în aceeași perioadă candidatul a îndeplinit și alte activități profesionale.

Punctaj acordat: 10 puncte

V. Punctaj total : 69,00 puncte

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

judecător

judecător

profesor univ. dr.

Data: 29.11.2024